

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Σχολή Ιστορίας & Μετάφρασης-Διερμηνείας

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ:

**Μετάφραση και Σχολιασμός της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων της
Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας σχετικά με το ζήτημα των
επενδύσεων**

ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΑΡΣΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΪΑΣ

A.M.: Ε2016094

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

κ. ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΑΡΛΑΦΤΗ

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

«Μετάφραση και Σχολιασμός της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας σχετικά με το ζήτημα των επενδύσεων»

Λογοκλοπή

Ως φοιτήτρια του Τμήματος Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ι.Π., δηλώνω ρητά ότι σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής συμπεριλαμβανομένων δημοσιευμένων μεταφράσεων, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας («συγγραφέας/δημιουργός») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης η συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της συγγραφέας/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση της συγγραφέας/δημιουργού. Η συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών της δικαιωμάτων.

Ευχαριστίες

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους αυτούς που με βοήθησαν να φτάσω ως εδώ και να ολοκληρώσω την πτυχιακή μου εργασία, η οποία αποτελεί και την τελευταία ακαδημαϊκή μου δραστηριότητα στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας.

Αρχικά, θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να αποδώσω στον κ. Μιχάλη Πολίτη που ήταν ο συντονιστής της πτυχιακής μου εργασίας και που από την πρώτη μέρα που βρέθηκα στο Τμήμα του μέχρι και την τελευταία ήταν πάντα εκεί για να με καθοδηγεί και να με βοηθάει, ώστε να μαθαίνω από τα λάθη μου. Στη συνέχεια, ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ θα ήθελα να δώσω στην καθηγήτριά μου την κ. Φωτεινή Καρλάφτη την οποία μπορεί να μην γνώρισα από την πρώτη μέρα, αλλά διαδραμάτισε έναν εξίσου σημαντικό ρόλο στην μέχρι τώρα ακαδημαϊκή μου πορεία με τις πολύτιμες συμβουλές της και ήταν πρόθυμη να αποτελέσει το δεύτερο μέλος της Επιτροπής Εποπτείας της πτυχιακής μου. Ακόμη, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου που δεν σταμάτησε ούτε μία στιγμή να με στηρίζει και να μου δίνει θάρρος να συνεχίζω καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, δεν γίνεται να μην πω ότι χάρη στην στήριξη όλων αυτών των ανθρώπων ένα ταξίδι γνώσης και αμέτρητων εμπειριών έφτασε στο τέλος του, αλλά θα μείνει για πάντα χαραγμένο στην μνήμη και την καρδιά μου.

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος.....	7
2. Μετάφρασμα	8
3. Πρωτότυπο κείμενο.....	25
4. Σχολιασμός.....	41
5. Γλωσσάρι	51
6. Βιβλιογραφία.....	55

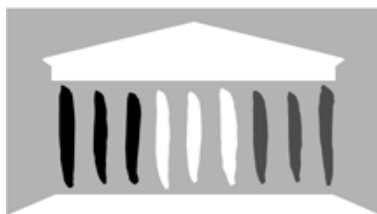
1. Πρόλογος

Στο πλαίσιο της φοίτησής μου στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου εκπονήθηκε η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο: Μετάφραση και Σχολιασμός της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας σχετικά με το ζήτημα των επενδύσεων.

Πρόκειται για την μετάφραση ενός νομοσχεδίου από τα γαλλικά στα ελληνικά, το οποίο βρήκα στην διαδικτυακή ιστοσελίδα της Γαλλικής Εθνοσυνέλευσης, έπειτα από την καθοδήγηση του καθηγητή και συντονιστή μου, κ. Μιχάλη Πολίτη. Επίσης, το γεγονός ότι στο Τμήμα μου είχα επαφή με μαθήματα που το αντικείμενο μελέτης τους ήταν κατά κύριο λόγο η μετάφραση, έπαιξε έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην επιλογή του προς μετάφραση κειμένου μου. Επιπλέον, γνωρίζοντας ότι ο συντονιστής της πτυχιακής μου έχει εξειδικευτεί στην οικονομική, νομική και πολιτική μετάφραση από την γαλλική στην ελληνικά γλώσσα, ήταν μία πρόκληση για εμένα το να μεταφράσω ένα νομοσχέδιο. Μία ευκαιρία για να δω με την καθοδήγηση του συντονιστή μου πως θα μπορούσα να ανταπεξέλθω σε ένα τέτοιου είδους νομικό κείμενο. Ακόμη, ήθελα η πτυχιακή μου εργασία να αφορά και την εξωτερική πολιτική, καθώς ένα μεταπτυχιακό στον τομέα των Διεθνών Σχέσεων είναι ο επόμενος στόχος μου. Επομένως, η μετάφραση και ο σχολιασμός της Συμφωνίας μεταξύ των κυβερνήσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας ήταν ιδανική επιλογή για εμένα.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι η διεκπεραίωση αυτής της πτυχιακής εργασίας αποτέλεσε ένα σημαντικό κομμάτι της μέχρι τώρα ακαδημαϊκής μου πορείας. Μία εργασία που με βοήθησε στο να διευρύνω τους πνευματικούς μου ορίζοντες και να εμβαθύνω περισσότερο στον τομέα της Μετάφρασης.

2. Μετάφρασμα

Αριθ. 3745/ 2016

ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ 4ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1958

ΙΔ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Καταχωρήθηκε στο Προεδρείο της Εθνοσυνέλευσης, την 12^η Μαΐου 2016

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ

ΥΠΕΡΨΗΦΙΣΘΕΝ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑ,

*για την κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης της Γαλλικής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της **Κολομβίας** σχετικά με την **αμοιβαία προώθηση και την προστασία των επενδύσεων,***

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΗΚΕ ΑΠΟ

ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

ΣΤΟΝ

ΠΡΟΕΔΡΟ

ΤΗΣ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

(Παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων, ελλείψει σύστασης ειδικής επιτροπής εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στα άρθρα 30 και 31 του Κανονισμού.)

Η Γερουσία ενέκρινε, κατά την πρώτη ανάγνωση, το νομοσχέδιο, το περιεχόμενο του οποίου ακολουθεί:

Βλ. τους αριθμούς:

Γερουσία: **669** (2014-2015), **555, 556** και ψηφισθέν κείμενο (texte adopté) **136** (2015-2016).

Άρθρο μόνο

Εγκρίνεται η συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Γαλλικής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κολομβίας σχετικά με την αμοιβαία προώθηση και την προστασία των επενδύσεων (συνοδευόμενη από ένα πρωτόκολλο) που υπεγράφη στη Μπογκοτά στις 10 Ιουλίου 2014 και της οποίας το κείμενο προσαρτάται στον παρόντα νόμο.

Αποφασίστηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο Παρίσι, στις 12 Μαΐου 2016.

Ο Πρόεδρος,

Υπογράφων: Gérard Larcher

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΛΟΜΒΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΠΡΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
(ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ) ΠΟΥ ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΣΤΗ
ΜΠΟΓΚΟΤΑ ΣΤΙΣ 10 ΙΟΥΛΙΟΥ 2014

Η κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας και η κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κολομβίας, εφεξής καλούμενες «Συμβαλλόμενα Μέρη»,

Επιθυμώντας να ενισχύσουν την οικονομική συνεργασία μεταξύ των δύο κρατών και να δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για τις γαλλικές επενδύσεις στην Κολομβία και τις κολομβιανές επενδύσεις στη Γαλλία, με την επιφύλαξη του δικαιώματος ρύθμισης κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους και με σκοπό την προστασία νόμιμων στόχων δημόσιας πολιτικής,

Πεπεισμένες ότι η αμοιβαία προώθηση και η προστασία αυτών των επενδύσεων είναι πιθανό να ενθαρρύνουν τη μεταφορά κεφαλαίων και τεχνολογίας μεταξύ των δύο χωρών, προς το συμφέρον της οικονομικής τους ανάπτυξης,

Συμφώνησαν επί των ακόλουθων διατάξεων:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας:

1. Ο όρος «επένδυση» σημαίνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία, όπως τα αγαθά ή τα δικαιώματα οποιουδήποτε είδους, συμπεριλαμβάνοντας ενδεικτικά αλλά όχι αποκλειστικά:

α) κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και όλα τα άλλα εμπράγματα δικαιώματα, όπως υποθήκες, επικαρπίες, εγγυήσεις και όλα τα συναφή δικαιώματα ·

β) μετοχές, εκδόσεις ασφαλίστρων και άλλες μορφές συμμετοχής, ακόμη και συμμετοχές μειοψηφίας ή έμμεσες σε εταιρείες που έχουν συσταθεί στην επικράτεια ενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη ·

γ) υποχρεώσεις, αξιώσεις και δικαιώματα επί οποιασδήποτε δραστηριότητας με οικονομική αξία ·

δ) δικαιώματα πνευματικής, εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως πνευματικά δικαιώματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες, κατατεθειμένα σήματα, βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα, τεχνικές διαδικασίες, τεχνογνωσία, εμπορικές επωνυμίες και υπεραξία·

ε) παραχωρήσεις που χορηγούνται βάσει νόμου ή συμβάσεως, ιδίως παραχωρήσεις που σχετίζονται με την αναζήτηση, την καλλιέργεια, την εξόρυξη ή την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Συμφωνείται ότι τα προαναφερθέντα και καλυπτόμενα από την παρούσα Συμφωνία περιουσιακά στοιχεία πρέπει να επενδύονται από τον επενδυτή του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, σύμφωνα με τους νόμους και τα διατάγματα του Συμβαλλόμενου Μέρους στην επικράτεια του οποίου έχει πραγματοποιηθεί η επένδυση.

Καμία τροποποίηση της μορφής της επένδυσης των περιουσιακών στοιχείων δεν επηρεάζει τον νομικό χαρακτηρισμό της, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η τροποποίηση δεν είναι αντίθετη με τη νομοθεσία του Συμβαλλόμενου Μέρους στην επικράτεια του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση.

Με σκοπό την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, ο όρος επένδυση δεν ορίζει πράξεις δημοσίου χρέους, εμπορικές συναλλαγές που σχετίζονται με την εισαγωγή και εξαγωγή αγαθών και υπηρεσιών, ούτε πιστώσεις που προορίζονται για τη χρηματοδότησή τους ούτε και τους τόκους τους.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, μία επένδυση χαρακτηρίζεται τουλάχιστον από την ύπαρξη:

α) εισφοράς κεφαλαίων ή άλλων πόρων · και

β) έναν κίνδυνο που επιβαρύνει τουλάχιστον εν μέρει τον επενδυτή.

2. Ο όρος «επενδυτής» ορίζει:

α) φυσικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών·

β) κάθε νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί στην επικράτεια του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών, σύμφωνα με τη νομοθεσία του και έχει την καταστατική του έδρα σ' εκείνο·

γ) κάθε νομικό πρόσωπο που ελέγχεται αποτελεσματικά άμεσα ή έμμεσα από τους υπηκόους του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών ή από νομικά πρόσωπα που ανήκουν στην επικράτεια του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών, σύμφωνα με τη νομοθεσία του και έχουν την καταστατική τους έδρα σ' εκείνο.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται δεύτερο και τρίτο εδάφιο του παρόντος άρθρου οφείλουν να ασκούν αποτελεσματικά τις οικονομικές δραστηριότητες στην επικράτεια του Συμβαλλόμενου Μέρους όπου έχουν την καταστατική τους έδρα.

3. Ο όρος «εισόδημα» αναφέρεται σε όλα τα ποσά που παράγονται από μία επένδυση, όπως κέρδη, οφειλές και τόκους, για μία δεδομένη περίοδο.

Τα έσοδα από την επένδυση και στην περίπτωση επανεπένδυσης, τα έσοδα από την επανεπένδυση, απολαμβάνουν την ίδια προστασία με την επένδυση.

4. Η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται στην επικράτεια καθενός από τα Συμβαλλόμενα Μέρη και ορίζεται ως εξής:

Ο όρος «Γαλλία» ορίζει τους ευρωπαϊκούς και υπερπόντιους νομούς της Γαλλικής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των χωρικών υδάτων και πέραν αυτής, τις περιοχές στις οποίες σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, η Γαλλική Δημοκρατία ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα με σκοπό την εξερεύνηση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του βυθού, του υπεδάφους και των υπερκείμενων υδάτων του.

Ο όρος «Κολομβία» υποδηλώνει τη Δημοκρατία της Κολομβίας και από γεωγραφικής άποψης περιλαμβάνει το χερσαίο έδαφος, τόσο το ηπειρωτικό όσο και το νησιωτικό, τον εναέριο χώρο, τις θαλάσσιες και υποθαλάσσιες περιοχές και άλλα στοιχεία στα οποία ασκεί την κυριαρχία της, τα κυριαρχικά δικαιώματα ή τη δικαιοδοσία της, βάσει του κολομβιανού συντάγματος του 1991 και της εσωτερικής του νομοθεσίας και σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστέων διεθνών συνθηκών.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας

1. Η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται σε επενδύσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή θα πραγματοποιηθούν μετά την έναρξη ισχύος της, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Συμβαλλόμενου Μέρους στην επικράτεια του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση.
2. Η παρούσα Συμφωνία δεν ισχύει για διαφορές ή ενστάσεις που προηγήθηκαν της έναρξης ισχύος της ή είναι σχετικές με γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν από αυτή την ημερομηνία.
3. Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται με κεφάλαια ή περιουσιακά στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με παράνομες δραστηριότητες, δεν καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία.
4. Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας δεν ισχύουν για φορολογικά ζητήματα.
5. Καμία διάταξη στην παρούσα Συμφωνία δεν εμποδίζει ένα Συμβαλλόμενο Μέρος να λάβει ή να διατηρήσει μέτρα που δεν εισάγουν διακρίσεις για προληπτικούς λόγους και συμπεριλαμβανομένης της προστασίας επενδυτών, καταθετών, ασφαλισμένων ή προσώπων στα οποία το δικαίωμα επιμέλειας ασκείται από τον προμηθευτή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είτε για να διασφαλίσει την ασφάλεια, την πιστοληπτική ικανότητα και την ακεραιότητα είτε τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Σε περίπτωση που τέτοια μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας, δεν θα χρησιμοποιούνται από ένα Συμβαλλόμενο Μέρος ως μέσο αποφυγής των δεσμεύσεων ή υποχρεώσεων που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις, ιδίως βάσει του άρθρου 6 (Απαλλοτρίωση και αποζημίωση) και του άρθρου 8 (Ελεύθερη μεταφορά).

Για λόγους σαφήνειας, τα μέτρα που λαμβάνονται για προληπτικούς λόγους, τα οποία επηρεάζουν την ελεύθερη μεταφορά, θα πρέπει να είναι προσωρινά.

Άρθρο 3

Προώθηση και αποδοχή επενδύσεων

1. Καθένα από τα Συμβαλλόμενα Μέρη προωθεί και δέχεται στην επικράτειά του, στο πλαίσιο της νομοθεσίας του και των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας, επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.
2. Η εσωτερική τους νομοθεσία, οι αιτήσεις εισόδου και η άδεια παραμονής, εργασίας ή κυκλοφορίας χορηγούνται από τους υπηκόους του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους βάσει μίας επένδυση που πραγματοποιείται στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

Άρθρο 4

Ελάχιστο πρότυπο μεταχείρισης

1. Κάθε ένα από τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεσμεύεται να διασφαλίσει δίκαιη και ισόνομη μεταχείριση σύμφωνα με το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο — στους επενδυτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και στις επενδύσεις τους στην επικράτειά του.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η υποχρέωση εξασφάλισης δίκαιης και ισόνομης μεταχείρισης περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- α) την υποχρέωση του να μην προκύπτει η αρνησιδικία σε αστικές, ποινικές ή διοικητικές διαδικασίες σύμφωνα με την αρχή της κανονικότητας·
- β) την υποχρέωση του να ενεργούν με διαφανή, αμερόληπτο και χωρίς αυθαιρεσίες τρόπο έναντι των επενδυτών του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και των επενδύσεών τους.

Αυτή η μεταχείριση είναι σύμφωνη με την αρχή της προβλεψιμότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εύλογες προσδοκίες των επενδυτών.

Η διαπίστωση παραβίασεως μίας άλλης διάταξης της παρούσας Συμφωνίας ή άλλης διεθνούς συμφωνίας δεν συνεπάγεται παραβίαση αυτού του προτύπου.

Είναι σαφές ότι η υποχρέωση εξασφάλισης δίκαιης και ισόνομης μεταχείρισης των επενδυτών και των επενδύσεών τους δεν περιλαμβάνει ρήτρα νομικής

σταθεροποίησης και δεν εμποδίζει τα Συμβαλλόμενα Μέρη να προσαρμόσουν τη νομοθεσία τους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της παραγράφου.

2. Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτές του ενός εκ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών απολαμβάνουν πλήρη προστασία και ασφάλεια στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους σύμφωνα με το διεθνές εθιμικό δίκαιο.

Πρέπει να αποφηρισθεί ότι η υποχρέωση παροχής πλήρους προστασίας και ασφάλειας βάσει του παρόντος άρθρου απαιτεί από κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος να προστατεύει τους επενδυτές και τις επενδύσεις τους από σωματικές βλάβες και υλικές ζημιές αντίστοιχα.

Άρθρο 5

Εθνική μεταχείριση και μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος οφείλει να εφαρμόζει στην επικράτειά του, για τους επενδυτές του άλλου Μέρους, όσον αφορά τις επενδύσεις και τις δραστηριότητές του που σχετίζονται με αυτές, δηλαδή μία μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται σε παρόμοιες καταστάσεις στους επενδυτές του ή τη μεταχείριση που παρέχεται στους επενδυτές του μάλλον ευνοούμενου κράτους, εάν είναι πιο ευνοούμενο.

2. Αυτή η μεταχείριση δεν επεκτείνεται, ωστόσο, στα προνόμια που παρέχει ένα Συμβαλλόμενο Μέρος σε επενδυτές τρίτου κράτους λόγω της συμμετοχής του ή της σχέσης του με μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, μία τελωνειακή ένωση, μία κοινή αγορά ή οποιαδήποτε άλλη μορφή περιφερειακού οικονομικού οργανισμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια συμφωνία υφιστάμενη ή που πρόκειται να τελεσθεί.

3. Η υποχρέωση ενός Συμβαλλόμενου Μέρους να παρέχει μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή για τους επενδυτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους σε σχέση με τη μεταχείριση που παρέχεται στους δικούς του επενδυτές, δεν αντιτίθεται στη θέσπιση ή τη διατήρηση μέτρων που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της δημόσιας τάξης σε περίπτωση σοβαρών απειλών κατά των θεμελιωδών συμφερόντων του κράτους.

Αυτά τα μέτρα οφείλουν να είναι δικαιολογημένα και όχι αυθαίρετα οφείλουν να είναι απαραίτητα και ανάλογα προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

4. Για λόγους σαφήνειας, η μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους που παρέχεται σε ανάλογες καταστάσεις και αναφέρεται στην παρούσα Συμφωνία δεν επεκτείνεται στο άρθρο 1 ούτε στους μηχανισμούς επίλυσης των διαφορών, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 15 της παρούσας Συμφωνίας και οι οποίοι προβλέπονται από διεθνείς επενδυτικές συνθήκες ή συμφωνίες.

Άρθρο 6

Απαλλοτρίωση και αποζημίωση

1. Κανένα Συμβαλλόμενο Μέρος δεν εναντιώνεται στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στην επικράτειά του από επενδυτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, εκτός αν είναι για λόγους δημόσιας ωφέλειας ή κυρίως σε περίπτωση δημιουργίας μονοπωλίων για λόγους εταιρικού συμφέροντος όπου απαιτείται να γίνουν κατανοητές με μία έννοια συμβατή με αυτή του δημοσίου συμφέροντος και υπό την προϋπόθεση ότι δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των μέτρων:

α) απαλλοτρίωσης·

β) εθνικοποίησης·

γ) ούτε οποιουδήποτε άλλου μέτρου του οποίου τα αποτελέσματα είναι παρόμοια με αυτά της απαλλοτρίωσης ή της εθνικοποίησης (εφεξής καλούμενη «έμμεση απαλλοτρίωση»).

2. Η έμμεση απαλλοτρίωση συμβαίνει όταν ένα μέτρο ή μια σειρά μέτρων που λαμβάνονται από ένα Συμβαλλόμενο Μέρος έχει αποτέλεσμα ισοδύναμο με μία άμεση απαλλοτρίωση εν απουσία επίσημης μεταβίβασης τίτλου ιδιοκτησίας ή δήμευσης.

Για να διαπιστωθεί εάν ένα μέτρο ή μια σειρά μέτρων που λαμβάνονται από ένα εκ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών συνιστά έμμεση απαλλοτρίωση, θα πρέπει να διενεργείται έλεγχος κατά περίπτωση, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τα εξής:

α) το βαθμό παραβίασης του δικαιώματος ιδιοκτησίας από το μέτρο ή τη σειρά μέτρων,

β) τον οικονομικό αντίκτυπο του μέτρου ή της σειράς μέτρων,

γ) τις συνέπειες του μέτρου ή της σειράς μέτρων ως προς τις εύλογες προσδοκίες του επενδυτή.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από ένα Συμβαλλόμενο Μέρος για την προστασία νόμιμων στόχων δημόσιας πολιτικής, όπως η υγεία, η ασφάλεια ή το περιβάλλον, δεν αποτελούν έμμεση απαλλοτρίωση, εάν είναι αναγκαία και αναλογικά ως προς τους στόχους αυτούς και εάν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να εκπληρώνονται αποτελεσματικά οι στόχοι δημόσιας πολιτικής για τους οποίους έχουν ληφθεί.

3. Όλα τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εφεξής αναφερόμενα με τον όρο «απαλλοτρίωση», καταβάλλουν χωρίς καθυστέρηση την πληρωμή μίας αποτελεσματικά εφικτής και κατάλληλης αποζημίωσης ποσού ίσου με την πραγματική αξία των σχετικών επενδύσεων και που καθορίζεται με βάση την ομαλή οικονομική κατάσταση που επικρατούσε πριν από οποιαδήποτε απειλή απαλλοτρίωσης. Σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής της αποζημίωσης, αυτή παράγει μέχρι την ημερομηνία καταβολής της τόκους που υπολογίζονται με το ισχύον επιτόκιο. Αυτή η αποζημίωση, το ποσό και οι όροι της καταβολής της καθορίζονται το αργότερο την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης. Είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμη.

4. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη επιβεβαιώνουν ότι η παροχή υποχρεωτικών αδειών βάσει των διατάξεων της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 7

Αποζημίωση για απώλειες

1. Οι επενδυτές του ενός εκ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών των οποίων οι επενδύσεις έχουν υποστεί απώλειες ως αίτιο πολέμου ή οποιασδήποτε άλλης ένοπλης σύγκρουσης, επανάστασης, κατάστασης εθνικής έκτακτης ανάγκης ή εξέγερσης που συμβαίνει στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, επωφελούνται από την τελευταία μίας μεταχείρισης που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχεται στους δικούς της επενδυτές ή σε εκείνη του μάλλον ευνοούμενου κράτους.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ένας επενδυτής ενός Συμβαλλόμενου Μέρους, ο οποίος σε οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που αναφέρονται σε αυτή την

παράγραφο, υφίσταται απώλεια στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, η οποία οφείλεται στην απόκτηση ή καταστροφή της περιουσίας του από τις ένοπλες δυνάμεις ή σε άλλες αρχές αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους, οι οποίες δεν απαιτούνται από τις ανάγκες των περιστάσεων, δικαιούται να πάρει πίσω την περιουσία του ή μία επαρκής αποζημίωση.

Άρθρο 8

Ελεύθερη μεταφορά

1. Κάθε Συμβαλλόμενο μέρος στην επικράτεια του οποίου έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις από επενδυτές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους διασφαλίζει σε αυτούς τους επενδυτές τη δωρεάν μεταφορά των επενδύσεων και των εσόδων που προέρχονται από την επένδυση, ενδεικτικά αλλά όχι αποκλειστικά:

α) τόκους, μερίσματα, κέρδη και άλλα τρέχοντα έσοδα της επένδυσης·

β) δικαιώματα που απορρέουν από τα άυλα δικαιώματα, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο·

γ) πραγματοποιηθείσες καταβολές για την αποπληρωμή των νομίμως συναφθέντων δανείων·

δ) του προϊόντος εκχώρησης ή ολικής ή μερικής ρευστοποίησης της επένδυσης συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας του επενδυμένου κεφαλαίου·

ε) αποζημιώσεις λόγω απαλλοτρίωσης, εθνικοποίησης ή απώλειας που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 3 και στο άρθρο 7.

Οι υπήκοοι που εργάζονται νομίμως λόγω της επένδυσης που πραγματοποιείται στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν ελεύθερα να μεταφέρουν την αμοιβή τους στη χώρα καταγωγής τους.

2. Οι μεταφορές που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους πραγματοποιούνται χωρίς καθυστέρηση σε ένα ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα, με την ισχύουσα συναλλαγματική ισοτιμία σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Με την επιφύλαξη των προηγούμενων διατάξεων του παρόντος άρθρου, ένα Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί με δίκαιο και αμερόληπτο τρόπο, αλλά και καλή πίστη,

κατ'εφαρμογή της νομοθεσίας του ή των διεθνών του υποχρεώσεων, να θέσει όρους ή να απαγορεύσει την εκτέλεση της μεταφοράς, όσον αφορά:

α) τις διαδικασίες πτώχευσης, της εταιρικής αναδιάρθρωσης ή της διαδικασίας αφερεγγυότητας ·

β) την εκτέλεση δικαστικών, ποινικών ή διοικητικών αποφάσεων ·

γ) την εκπλήρωση των φορολογικών και κοινωνικών υποχρεώσεων ·

δ) τις οικονομικές κυρώσεις και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

4. Εάν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, οι κινήσεις κεφαλαίων προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρή ανισορροπία στο ισοζύγιο πληρωμών ή σημαντικές δυσκολίες στην εφαρμογή της νομισματικής ή συναλλαγματικής πολιτικής, τα Συμβαλλόμενα Μέρη μπορούν να λάβουν μέτρα προστασίας όσον αφορά τις μεταφορές, για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει το ένα έτος.

Αυτά τα μέτρα προστασίας μπορούν να διατηρηθούν πέραν αυτής της χρονικής περιόδου, για δεόντως αιτιολογημένους λόγους, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες δικαιολογούσαν τη λήψη τους.

Στην περίπτωση αυτή, το Συμβαλλόμενο Μέρος που θεσπίζει τέτοια μέτρα ενημερώνει το συντομότερο δυνατό το άλλο Μέρος για τους λόγους που δικαιολογούν τη διατήρησή τους.

Αυτά τα μέτρα που είναι αυστηρώς απαραίτητα, εφαρμόζονται σε μία ισόνομη βάση, χωρίς διακρίσεις, με καλή πίστη και οφείλουν να συμμορφώνονται με το καταστατικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου δεν αντιτίθενται στην άσκηση της αρχής της καλής πίστης, από ένα Συμβαλλόμενο Μέρος, των διεθνών υποχρεώσεών του, καθώς και των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών του λόγω της συμμετοχής ή της σχέσης του με μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών, μία τελωνειακή ένωση, μία κοινή αγορά, μία οικονομική και νομισματική ένωση ή οποιαδήποτε άλλη μορφή περιφερειακής συνεργασίας ή ολοκλήρωσης.

Άρθρο 9

Πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία

Με την επιφύλαξη του άρθρου 6, καμία διάταξη στην παρούσα Συμφωνία δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως εμπόδιο στη θέσπιση οποιασδήποτε διάταξης, του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών, η οποία αποσκοπεί στη ρύθμιση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ξένους επενδυτές και των όρων της άσκησης των δραστηριοτήτων των εν λόγω επενδυτών στο πλαίσιο μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση και την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας.

Άρθρο 10

Μέτρα σχετικά με το περιβάλλον, την υγεία και τα κοινωνικά δικαιώματα

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 6, καμία διάταξη στην παρούσα Συμφωνία δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί εμπόδιο στη θέσπιση, τη διατήρηση ή την εφαρμογή ενός μέτρου του ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών, που διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες της επένδυσης που ασκούνται στην επικράτειά αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους πραγματοποιούνται σύμφωνα με το περιβαλλοντικό, υγειονομικό και εργατικό δίκαιο στην επικράτειά του, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι το αποτέλεσμα του εν λόγω μέτρου δεν εισάγει διακρίσεις και είναι ανάλογο προς τους επιδιωκόμενους στόχους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναγνωρίζουν ότι δεν είναι σκόπιμο να προωθούνται οι επενδύσεις αποδυναμώνοντας τα περιβαλλοντικά, υγειονομικά ή κοινωνικά τους πρότυπα.

Κατά συνέπεια, τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν πρέπει να τροποποιούν ή να παρεκκλίνουν, ούτε να προτείνουν τροποποιήσεις ή παρεκκλίσεις σε αυτές τις νομοθεσίες προκειμένου να προωθήσουν την πραγματοποίηση, την απόκτηση, την επέκταση ή την διατήρηση μίας επένδυσης στην επικράτειά τους, στο βαθμό που μία τέτοια τροποποίηση ή παρέκκλιση συνεπάγεται εξασθένηση των περιβαλλοντικών, υγειονομικών ή κοινωνικών προτύπων τους.

Άρθρο 11

Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος προωθεί τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην επικράτειά του ή υπόκεινται στη δικαιοδοσία του, ώστε να ενσωματώσουν εθελοντικά στις εσωτερικές πολιτικές τους τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, όπως οι δηλώσεις αρχής που έχουν υιοθετηθεί ή υποστηριχθεί από τα Συμβαλλόμενα Μέρη, κυρίως οι κατευθυντήριες οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Οι αρχές αυτές αφορούν κυρίως τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις σχέσεις με την κοινωνία των πολιτών και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη υπενθυμίζουν στις επιχειρήσεις τη σημασία της ενσωμάτωσης αυτών των προτύπων κοινωνικής ευθύνης στις εσωτερικές πολιτικές τους.

Άρθρο 12

Διαφάνεια

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος διασφαλίζει ότι κάθε κανονισμός που έχει αντίκτυπο στις επενδύσεις ή τους επενδυτές δημοσιεύεται ή καθίσταται γνωστός με κάθε άλλο μέσο.

Άρθρο 13

Εγγυήσεις και υποκατάσταση

1. Εάν ένα από τα Συμβαλλόμενα Μέρη ή ένας οργανισμός εγγύησης, ιδίως του ορισθέντος πρακτορείου του (το πρώτο Συμβαλλόμενο Μέρος) προβεί σε πληρωμή βάσει μη εμπορικής εγγύησης που παρέχεται για επένδυση στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους (το δεύτερο Συμβαλλόμενο Μέρος) τότε το δεύτερο Συμβαλλόμενο Μέρος αναγνωρίζει στο πρώτο πλήρως όλα τα δικαιώματα υποκατάστασης στα πλαίσια των δικαιωμάτων και των απαιτήσεων του επενδυτή που επωφελούνται από την εν λόγω εγγύηση.

2. Οι εν λόγω πληρωμές δεν επηρεάζουν το δικαίωμα του δικαιούχου της εγγύησης να προσφεύγει στις διαδικασίες επίλυσης των διαφορών που ορίζονται στο άρθρο 15 ή να συνεχίσει τις αγωγές που ασκήθηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας για την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας, χωρίς αυτές οι ενέργειες να οδηγήσουν σε διπλή αποζημίωση.

Άρθρο 14

Εξαιρέσεις για λόγους ασφαλείας

Καμία διάταξη στην παρούσα Συμφωνία δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως εμπόδιο του Συμβαλλόμενου Μέρους στο να λαμβάνει, να διατηρεί ή να εφαρμόζει τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της δημόσιας τάξης, τη τήρηση των υποχρεώσεων του με σκοπό τη διατήρηση και την αποκατάσταση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας ή την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς του.

Άρθρο 15

Επίλυση διαφορών μεταξύ επενδυτή και Συμβαλλόμενου Μέρους

1. Οποιαδήποτε διαφορά σχετικά με τις επενδύσεις μεταξύ ενός εκ των Συμβαλλόμενων Μερών και ενός επενδυτή του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους που προκύπτει από εικαζόμενη παραβίαση της υποχρέωσης της παρούσας Συμφωνίας, έχοντας προκαλέσει ζημία στον επενδυτή επιλύεται μέσω φιλικού διακανονισμού μεταξύ των δύο Μερών που εμπλέκονται στη διαφορά μέσω της προσφυγής σε εξωδικαστικές λύσεις. Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει μία φάση συζητήσεων μεταξύ του επενδυτή και της αρχής, η οποία υποβάλλει τις εν λόγω διοικητικές διαφορές, εάν το απαιτεί η νομοθεσία του Συμβαλλόμενου Μέρους.

2. Αυτό το άρθρο ισχύει για τις διαφορές μεταξύ ενός επενδυτή του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους και του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την εικαζόμενη παραβίαση της υποχρέωσης της παρούσας Συμφωνίας, με εξαίρεση το άρθρο 3 (Προώθηση και αποδοχή επενδύσεων) και το άρθρο 10.2 (Μέτρα σχετικά με το περιβάλλον, την υγεία και τα κοινωνικά δικαιώματα), που έχουν επιφέρει ζημία στον επενδυτή.

3. Το στάδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ξεκινά με γραπτή γνωστοποίηση της διαφοράς που ορίζεται παρακάτω με τον όρο «κοινοποίηση της διαφοράς» που απευθύνεται από τον επενδυτή στο Συμβαλλόμενο Μέρος, το οποίο αποτελεί τον αποδέκτη της επένδυσης.

4. Εάν η διαφορά δεν μπορέσει να επιλυθεί μέσω φιλικού διακανονισμού εντός 6 μηνών από την ημερομηνία γνωστοποίησης της διαφοράς, μπορεί να υποβληθεί κατ' επιλογήν του επενδυτή:

α) στο αρμόδιο δικαστήριο του Συμβαλλόμενου Μέρους που μετέχει στη διαφορά· ή

β) κατόπιν προειδοποίησης 180 ημερών, σε δικαστήριο ειδικής διαιτησίας που έχει συσταθεί σύμφωνα με τους κανόνες διαιτησίας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL)· ή

γ) κατόπιν προειδοποίησης 180 ημερών, στη διαιτησία από το Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών (ICSID) που συστάθηκε με τη Σύμβαση περί διακανονισμού διαφορών εξ επενδύσεων μεταξύ κρατών και υπηκόων ετέρων κρατών και υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 18 Μαρτίου 1965, ή

δ) κατόπιν προειδοποίησης 180 ημερών, σε διαιτητικό δικαστήριο που έχει θεσπιστεί υπό την αιγίδα οποιουδήποτε άλλου κανονιστικού πλαισίου ή οργάνου διαιτησίας που επιλέγεται από τους διάδικους.

5. Εάν ο επενδυτής που εμπλέκεται στη διαφορά είναι φυσικό πρόσωπο με διπλή υπηκοότητα, της Γαλλίας και της Κολομβίας, μόνο το εθνικό δικαστήριο όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 4 στοιχείο α) μπορεί να δικάσει τη διαφορά.

6. Η επιλογή της μίας ή της άλλης από τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παράγραφο 4 είναι οριστική.

7. Η προειδοποίηση που προαναφέρθηκε στην παράγραφο 4 στοιχεία β), γ) και δ), πρέπει να αποτελεί αντικείμενο γραπτής γνωστοποίησης που αποστέλλεται από τον επενδυτή στο Συμβαλλόμενο Μέρος, το οποίο αποτελεί τον αποδέκτη της επένδυσης, διευκρινίζοντας την πρόθεσή του να υποβάλλει τη διαφορά σε διαιτησία, η οποία ορίζεται με τον όρο «εκ προθέσεως γνωστοποίηση». Αυτή η εκ προθέσεως γνωστοποίηση πρέπει να προσδιορίζει το όνομα και τη διεύθυνση του επενδυτή και να αναφέρει λεπτομερώς τα πραγματικά περιστατικά και τα νομικά ζητήματα που

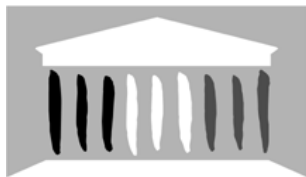
θίγονται, καθώς και ένα κατά προσέγγιση ποσό ζημίας που ζητήθηκε, τους τόκους και οποιαδήποτε άλλη μορφή αποζημίωσης αιτήθηκε.

8. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συμφωνεί εκ των προτέρων και αμετάκλητα ότι κάθε διαφορά σχετικά με επενδύσεις υποβάλλεται σε μία από τις διαδικασίες διαιτησίας που αναφέρονται στις παραγράφους 4 στοιχεία β), γ) και δ).

9. Οι διαιτητικές αποφάσεις είναι οριστικές και δεσμευτικές για τους διάδικους.

10. Ο επενδυτής δεν μπορεί να υποβάλλει αίτημα διαιτησίας εάν έχουν παρέλθει περισσότερα από τέσσερα χρόνια από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση της εικαζόμενης παραβίασης της παρούσας Συμφωνίας.

3. Πρωτότυπο κείμενο

N° 3745

ASSEMBLÉE NATIONALE

CONSTITUTION DU 4 OCTOBRE 1958

QUATORZIÈME LÉGISLATURE

Enregistré à la Présidence de l'Assemblée nationale le 12 mai 2016.

PROJET DE LOI

ADOPTÉ PAR LE SÉNAT,

autorisant l'approbation de l'accord entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République de Colombie sur l'encouragement et la protection réciproques des investissements,

TRANSMIS PAR

M. LE PREMIER MINISTRE

À

M. LE PRÉSIDENT

DE L'ASSEMBLÉE NATIONALE

(Renvoyé à la commission des affaires étrangères, à défaut de constitution d'une commission spéciale dans les délais prévus par les articles 30 et 31 du Règlement.)

Le Sénat a adopté, en première lecture, le projet de loi dont la teneur suit :

Voir les numéros : *Sénat* : **669** (2014-2015), **555**, **556** et T.A. **136** (2015-2016).

Article unique

Est autorisée l'approbation de l'accord entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République de Colombie sur l'encouragement et la protection réciproques des investissements (ensemble un protocole), signé à Bogota le 10 juillet 2014, et dont le texte est annexé à la présente loi.

Délibéré en séance publique, à Paris, le 12 mai 2016.

Le Président,

Signé : Gérard LARCHER

ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE COLOMBIE SUR
L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES
INVESTISSEMENTS (ENSEMBLE UN PROTOCOLE), SIGNÉ À BOGOTA LE 10
JUILLET 2014

Le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République de Colombie, ci-après dénommés les Parties Contractantes,

Désireux de renforcer la coopération économique entre les deux Etats et de créer des conditions favorables aux investissements français en Colombie et aux investissements colombiens en France, sans préjudice du droit à réguler de chaque Partie Contractante et en vue de protéger des objectifs légitimes de politiques publiques,

Persuadés que l'encouragement et la protection réciproques de ces investissements sont propres à stimuler les transferts de capitaux et de technologie entre les deux pays, dans l'intérêt de leur développement économique,

Sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1er

Définitions

Aux fins du présent Accord :

1. Le terme « investissement » désigne tous les avoirs tels que les biens ou droits de toute nature incluant en particulier mais non exclusivement :
 - a) les biens meubles et immeubles, ainsi que tous autres droits réels tels que les hypothèques, usufruits, cautionnements et tous droits analogues ;
 - b) les actions, primes d'émission et autres formes de participation, même minoritaires ou indirectes, dans des sociétés constituées sur le territoire de l'une des Parties Contractantes ;
 - c) les obligations, créances et droits à toutes prestations ayant valeur économique ;

d) les droits de propriété intellectuelle, commerciale et industrielle tels que les droits d'auteur, les brevets d'invention, les licences, les marques déposées, les modèles et maquettes industrielles, les procédés techniques, le savoir-faire, les noms commerciaux et la survaleur ;

e) les concessions accordées par la loi ou en vertu d'un contrat, notamment les concessions relatives à la prospection, la culture, l'extraction ou l'exploitation de richesses naturelles.

Il est entendu que les avoirs susmentionnés et couverts par le présent Accord doivent avoir été investis par un investisseur d'une Partie Contractante sur le territoire de l'autre Partie Contractante conformément aux lois et règlements de la Partie Contractante sur le territoire de laquelle l'investissement a été réalisé.

Aucune modification de la forme d'investissement des avoirs n'affecte leur qualification d'investissement, à condition que cette modification ne soit pas contraire à la législation de la Partie Contractante sur le territoire de laquelle l'investissement est réalisé.

Aux fins d'application du présent Accord, le terme investissement ne désigne pas les opérations de dette publique, les transactions commerciales liées à l'importation et à l'exportation de biens et de services ni les crédits destinés à leur financement, ni leurs intérêts.

En application du paragraphe 1 du présent article, un investissement se caractérise au minimum par l'existence :

- a) d'un apport de capitaux ou d'autres ressources ; et
- b) d'un risque qui soit au moins partiellement supporté par l'investisseur.

2. Le terme « investisseur » désigne :

- a) les personnes physiques possédant la nationalité de l'une des Parties Contractantes ;
- b) toute personne morale constituée sur le territoire de l'une des Parties Contractantes, conformément à la législation de celle-ci et y possédant son siège social ;

c) toute personne morale contrôlée directement ou indirectement de manière effective par des nationaux de l'une des Parties Contractantes ou par des personnes morales constituées sur le territoire de l'une des Parties Contractantes conformément à la législation de celle-ci et y possédant leur siège social.

Aux fins de clarification, les personnes morales mentionnées aux alinéas *b* et *c* du présent article doivent exercer de manière effective des activités économiques sur le territoire de la Partie Contractante où elles possèdent leur siège social.

3. Le terme « revenus » désigne toutes les sommes produites par un investissement, telles que bénéfices, redevances et intérêts, durant une période donnée.

Les revenus de l'investissement et, en cas de réinvestissement, les revenus de leur réinvestissement jouissent de la même protection que l'investissement.

4. Le présent Accord s'applique au territoire de chacune des Parties Contractantes défini comme suit :

Le terme « France » désigne les départements européens et d'outre-mer de la République française y compris la mer territoriale, et au-delà de celle-ci les zones sur lesquelles, en conformité avec le droit international, la République française a des droits souverains aux fins de l'exploration et de l'exploitation des ressources naturelles des fonds marins, de leur sous-sol et des eaux subjacentes.

Le terme « Colombie » désigne la République de Colombie et, utilisé dans le sens géographique, comprend son territoire terrestre tant continental qu'insulaire, son espace aérien, les aires maritimes et sous-marines et autres éléments sur lesquels elle exerce sa souveraineté, des droits souverains ou sa juridiction, en application de la constitution colombienne de 1991 et de sa législation interne et conformément au droit international, y compris les traités internationaux applicables.

Article 2

Champ d'application de l'accord

1. Le présent Accord s'applique aux investissements déjà réalisés ou qui seront réalisés après son entrée en vigueur, conformément à la législation de la Partie Contractante sur le territoire de laquelle l'investissement est effectué.
2. Le présent Accord ne s'applique pas aux différends ou aux réclamations antérieurs à son entrée en vigueur ou liés à des événements qui ont eu lieu avant cette date.
3. Les investissements réalisés avec des fonds ou des avoirs liés à des activités ayant une origine illicite ne sont pas couverts par le présent Accord.
4. Les dispositions du présent Accord ne s'appliquent pas aux questions fiscales.
5. Aucune disposition du présent Accord n'empêche une Partie Contractante d'adopter ou de maintenir des mesures non discriminatoires pour des raisons prudentielles, y compris pour la protection des investisseurs, des déposants, des détenteurs de polices ou des personnes à qui un droit de garde est dû par un fournisseur de services financiers ou pour assurer la sécurité, la solvabilité, l'intégrité ou la stabilité du système financier.

Dans les cas où de telles mesures ne sont pas conformes aux dispositions du présent Accord, elles ne doivent pas être utilisées par une Partie Contractante comme un moyen d'éviter ses engagements ou obligations au titre de ces dispositions, en particulier au titre des articles 6 (Expropriation et indemnisation) et 8 (Libre transfert).

Aux fins de clarification, les mesures adoptées pour des raisons prudentielles qui affectent le libre transfert doivent être temporaires.

Article 3

Encouragement et admission des investissements

1. Chacune des Parties Contractantes encourage et admet sur son territoire, dans le cadre de sa législation et des dispositions du présent Accord, les investissements réalisés par les investisseurs de l'autre Partie Contractante.

2. Leur législation interne, les demandes d'entrée et d'autorisation de séjour, de travail, ou de circulation introduites par des ressortissants d'une Partie Contractante, au titre d'un investissement réalisé sur le territoire de l'autre Partie Contractante.

Article 4

Standard minimum de traitement

1. Chacune des Parties Contractantes s'engage à assurer un traitement juste et équitable, conformément au droit international applicable, aux investisseurs de l'autre Partie Contractante et à leurs investissements sur son territoire.

Aux fins de clarification, l'obligation d'assurer un traitement juste et équitable inclut entre autres :

a) l'obligation de ne pas pratiquer de déni de justice dans le cadre de procédures civiles, pénales ou administratives conformément au principe de la régularité de la procédure ;

b) l'obligation d'agir de manière transparente, non discriminatoire et non arbitraire envers les investisseurs de l'autre Partie Contractante et leurs investissements.

Ce traitement est conforme au principe de prévisibilité et à la prise en compte des attentes légitimes des investisseurs.

La constatation d'une violation d'une autre disposition du présent Accord ou d'un autre accord international n'implique pas une violation de ce standard.

Il est entendu que l'obligation d'assurer un traitement juste et équitable aux investisseurs et à leurs investissements n'inclut pas de clause de stabilisation juridique et n'empêche pas chacune des Parties Contractantes d'adapter sa législation conformément aux dispositions de ce paragraphe.

2. Les investissements réalisés par des investisseurs de l'une ou l'autre des Parties Contractantes bénéficient, sur le territoire de l'autre Partie Contractante, d'une protection et d'une sécurité pleines et entières conformément au droit international coutumier.

Aux fins de clarification, l'obligation de fournir une protection et une sécurité pleines et entières en application du présent article exige que chaque Partie protège les investisseurs et leurs investissements contre les dommages physiques et matériels.

Article 5

Traitement national et traitement de la nation la plus favorisée

1. Chaque Partie Contractante applique sur son territoire aux investisseurs de l'autre Partie, en ce qui concerne leurs investissements et activités liées à ces investissements, un traitement non moins favorable que celui accordé dans des situations similaires à ses investisseurs, ou le traitement accordé aux investisseurs de la nation la plus favorisée, si celui-ci est plus favorable.

2. Ce traitement ne s'étend toutefois pas aux privilèges qu'une Partie Contractante accorde aux investisseurs d'un Etat tiers, en vertu de sa participation ou de son association à une zone de libre-échange, à une union douanière, à un marché commun ou à toute autre forme d'organisation économique régionale ou tout autre accord similaire, existant ou à venir.

3. L'obligation pour une Partie Contractante d'accorder un traitement non moins favorable aux investisseurs de l'autre Partie Contractante que le traitement accordé à ses propres investisseurs ne s'oppose pas à l'adoption ou au maintien de mesures destinées à garantir l'ordre public en cas de menaces graves contre les intérêts fondamentaux de l'Etat.

Ces mesures doivent être justifiées et ne pas être arbitraires ; elles doivent être nécessaires et proportionnelles à l'objectif recherché.

4. Aux fins de clarification, le traitement de la nation la plus favorisée, accordé dans des situations analogues et mentionné dans le présent Accord, ne s'étend pas à l'article 1er ni aux mécanismes de règlement des différends, tels que ceux définis aux articles 15 du présent Accord, qui sont prévus par des traités ou accords internationaux sur les investissements.

Article 6

Expropriation et indemnisation

1. Aucune des Parties Contractantes n'adopte à l'encontre des investissements réalisés sur son territoire par des investisseurs de l'autre Partie Contractante, si ce n'est pour des motifs d'utilité publique ou, notamment en cas d'établissement de monopoles, pour des motifs d'intérêt social devant être compris dans un sens compatible avec celui d'intérêt public, et à condition que celles-ci ne soient pas discriminatoires, de mesures :

a) d'expropriation ;

b) de nationalisation ;

c) ni aucune autre mesure dont les effets sont similaires à ceux de l'expropriation ou de la nationalisation (ci- après dénommée, « expropriation indirecte »).

2. Une expropriation indirecte a lieu lorsqu'une mesure ou une série de mesures adoptée par une Partie Contractante a un effet équivalent à une expropriation directe, en l'absence d'un transfert formel du titre de propriété ou de confiscation.

Pour déterminer si une mesure ou une série de mesures adoptée par l'une des Parties Contractantes constitue une expropriation indirecte, il convient d'effectuer un examen au cas par cas, en tenant notamment compte :

a) du degré d'atteinte au droit de propriété par la mesure ou la série de mesures,

b) de l'impact économique de la mesure ou de la série de mesures,

c) des conséquences de la mesure ou de la série de mesures sur les attentes légitimes de l'investisseur.

Les mesures adoptées par une Partie Contractante pour protéger des objectifs légitimes de politiques publiques, tels que la santé, la sécurité ou l'environnement, ne constituent pas une expropriation indirecte, si elles sont nécessaires et proportionnées au regard de ces objectifs et si elles sont appliquées de manière à effectivement remplir les objectifs de politiques publiques pour lesquels elles ont été adoptées.

3. Toutes les mesures mentionnées aux paragraphes 1 et 2 du présent article, désignées ci-après par le terme « expropriation », donnent lieu au versement sans

retard d'une indemnité effectivement réalisable et appropriée de montant égal à la valeur réelle des investissements concernés et fixée en fonction de la situation économique normale qui prévalait antérieurement à toute menace d'expropriation. En cas de retard dans le paiement de l'indemnité, celle-ci produit, jusqu'à la date de versement, des intérêts calculés au taux d'intérêt en vigueur.

Cette indemnité, son montant et ses modalités de versement sont fixés au plus tard à la date de l'expropriation. Elle est librement transférable.

4. Les Parties Contractantes confirment que la délivrance de licences obligatoires en application des dispositions de l'Accord sur les aspects des droits de propriété intellectuelle qui touchent au commerce (ADPIC) de l'Organisation mondiale du commerce (OMC) ne peut être remise en cause en vertu des dispositions du présent article.

Article 7

Compensation pour pertes

1. Les investisseurs de l'une des Parties Contractantes dont les investissements auraient subi des pertes du fait d'une guerre ou de tout autre conflit armé, révolution, état d'urgence national ou révolte survenus sur le territoire de l'autre Partie Contractante, bénéficient de la part de cette dernière, d'un traitement non moins favorable que celui accordé à ses propres investisseurs ou à celui de la nation la plus favorisée.

2. Sans préjudice du paragraphe 1, un investisseur d'une Partie Contractante qui, dans l'une des situations mentionnées dans ce paragraphe, subit une perte sur le territoire de l'autre Partie Contractante résultant de la réquisition ou de la destruction de sa propriété par les forces armées, ou d'autres autorités de cette Partie Contractante, qui n'était pas requise par la nécessité de la situation, se voit accorder la restitution de sa propriété ou une compensation adéquate.

Article 8

Libre transfert

1. Chaque Partie Contractante sur le territoire de laquelle des investissements ont été réalisés par des investisseurs de l'autre Partie Contractante assure à ces investisseurs le libre transfert des investissements et des revenus tirés de l'investissement, en particulier mais non exclusivement :

- a) des intérêts, dividendes, bénéfices et autres revenus courants tirés de l'investissement ;
- b) des redevances découlant des droits incorporels désignés à l'article premier, paragraphe 1, alinéas *d* et *e* ;
- c) des versements effectués pour le remboursement des emprunts régulièrement contractés ;
- d) du produit de la cession ou de la liquidation totale ou partielle de l'investissement, y compris les plus-values du capital investi ;
- e) des indemnités d'expropriation, de nationalisation ou de perte prévues à l'article 6, paragraphe 3, et à l'article 7.

Les nationaux autorisés à travailler au titre d'un investissement réalisé sur le territoire de l'autre Partie Contractante peuvent librement transférer leur rémunération dans leur pays d'origine.

2. Les transferts visés aux paragraphes qui précèdent sont effectués sans retard dans une monnaie librement convertible, au taux de change applicable conformément à la réglementation en vigueur.

3. Sans préjudice des dispositions précédentes du présent article, une Partie Contractante peut, de manière équitable, non discriminatoire et de bonne foi, en application de sa législation ou de ses obligations internationales, soumettre à conditions ou interdire l'exécution d'un transfert, en ce qui concerne :

- a) les procédures de faillite, de restructuration de sociétés ou d'insolvabilité ;
- b) l'exécution de décisions judiciaires, pénales ou administratives définitives ;

c) l'exécution des obligations fiscales et sociales ;

d) les sanctions financières et la lutte contre le blanchiment de capitaux.

4. Si, dans des circonstances exceptionnelles, les mouvements de capitaux causent ou menacent de causer un grave déséquilibre dans la balance des paiements ou des difficultés importantes pour la mise en œuvre de la politique monétaire ou de change, les Parties Contractantes peuvent adopter des mesures de sauvegarde en ce qui concerne les transferts, pour une période n'excédant pas une année.

Ces mesures de sauvegarde peuvent être maintenues au-delà de ce délai pour des raisons dûment motivées afin de remédier aux circonstances exceptionnelles qui ont justifié leur adoption. Dans cette hypothèse, la Partie qui institue de telles mesures informe dans les meilleurs délais l'autre Partie des raisons qui justifient leur maintien.

Ces mesures sont strictement nécessaires, appliquées sur une base équitable, non discriminatoires, de bonne foi et doivent être conformes aux Statuts du Fonds monétaire international.

5. Les dispositions des alinéas précédents du présent article, ne s'opposent pas à l'exercice de bonne foi, par une Partie Contractante, de ses obligations internationales ainsi que de ses droits et obligations au titre de sa participation ou de son association à une zone de libre-échange, une union douanière, un marché commun, une union économique et monétaire ou toute autre forme de coopération ou d'intégration régionale.

Article 9

Diversité culturelle et linguistique

Sans préjudice de l'article 6, aucune disposition du présent Accord ne saurait être interprétée comme empêchant l'une des Parties Contractantes de prendre toute disposition visant à réglementer les investissements réalisés par des investisseurs étrangers et les conditions d'exercice des activités desdits investisseurs dans le cadre de mesures destinées à préserver et à encourager la diversité culturelle et linguistique.

Article 10

Mesures relatives à l'environnement, à la santé et aux droits sociaux

1. Sans préjudice de l'article 6, aucune disposition du présent Accord ne saurait être interprétée comme faisant obstacle à l'adoption, au maintien ou à la mise à exécution par l'une des Parties Contractantes d'une mesure garantissant que les activités d'investissement exercées sur son territoire sont réalisées dans le respect du droit de l'environnement, de la santé et du travail sur le territoire de cette Partie, à condition toutefois que l'effet de ladite mesure soit non discriminatoire et proportionnel aux objectifs poursuivis.

2. Les Parties Contractantes reconnaissent qu'il n'est pas approprié d'encourager l'investissement en affaiblissant leurs standards environnementaux, sanitaires ou sociaux.

Par conséquent, les Parties Contractantes ne doivent pas modifier ou déroger, ni proposer des modifications ou des dérogations, à ces réglementations afin d'encourager l'établissement, l'acquisition, l'extension ou le maintien sur leur territoire d'un investissement, dans la mesure où une telle modification ou dérogation impliquerait un affaiblissement de leurs standards environnementaux, sanitaires ou sociaux.

Article 11

Responsabilité sociale des entreprises

Chaque Partie Contractante encourage les entreprises opérant sur son territoire ou soumises à sa juridiction à incorporer volontairement dans leurs politiques internes les standards internationalement reconnus en matière de responsabilité sociale des entreprises, tels que les déclarations de principe adoptées ou soutenues par les Parties Contractantes, notamment les lignes directrices de l'Organisation de Coopération et de Développement Economiques (OCDE) pour les entreprises multinationales.

Ces principes concernent notamment les questions sociales, environnementales, les droits de l'homme, les relations avec la société civile et la lutte contre la corruption. Les Parties Contractantes rappellent aux entreprises l'importance d'intégrer ces standards de responsabilité sociale dans leurs politiques internes.

Article 12

Transparence

Chaque Partie Contractante s'assure que toute réglementation ayant un impact sur les investissements ou les investisseurs est publiée ou rendue publique par tout autre moyen.

Article 13

Garanties et subrogation

1. Si l'une des Parties Contractantes ou un organisme de garantie, notamment son agence désignée (« la première Partie Contractante »), effectue un versement en vertu d'une garantie non commerciale donnée pour un investissement sur le territoire de l'autre Partie Contractante (« la deuxième Partie Contractante »), la deuxième Partie Contractante reconnaît à la première l'intégralité des droits de subrogation dans les droits et réclamations de l'investisseur bénéficiant de ladite garantie.
2. Lesdits versements n'affectent pas les droits du bénéficiaire de la garantie à recourir aux procédures de règlement des différends précisés à l'article 15 ou de poursuivre les actions ainsi introduites jusqu'à l'aboutissement de la procédure pour la réparation intégrale du préjudice, sans que ces actions ne puissent donner lieu à une double indemnisation.

Article 14

Exceptions concernant la sécurité

Aucune disposition du présent Accord ne saurait être interprétée comme empêchant une Partie Contractante d'adopter, de maintenir ou d'appliquer les mesures nécessaires au maintien de l'ordre public, au respect de ses obligations pour le maintien et la restauration de la paix et de la sécurité internationales, ou à la protection des intérêts essentiels de sa sécurité.

Article 15

Règlement des différends entre un investisseur et une partie contractante

1. Tout différend relatif aux investissements entre l'une des Parties Contractantes et un investisseur de l'autre Partie Contractante résultant de la violation alléguée d'une obligation du présent Accord ayant causé un préjudice à l'investisseur est réglé à l'amiable entre les deux parties concernées par le différend par une voie de recours non juridictionnelle. Cette étape inclut une phase de discussions entre l'investisseur et l'autorité qui a émis les actes administratifs en cause dans le litige si la législation de la Partie Contractante l'exige.
2. Cet article s'applique aux différends entre un investisseur d'une Partie Contractante et l'autre Partie Contractante relatifs à la violation alléguée d'une obligation du présent Accord, à l'exception des articles 3 (Admission et encouragement) et 10.2 (Mesures relatives à l'environnement, à la santé et aux droits sociaux), ayant causé ou entraîné un préjudice à l'investisseur.
3. L'étape mentionnée au paragraphe 1 est engagée par une notification écrite du différend, désignée ci-dessous par le terme « notification du différend », adressée par l'investisseur à la Partie Contractante destinataire de l'investissement.
4. Si le différend n'a pas pu être réglé à l'amiable dans un délai de 6 mois à partir de la date de notification du différend, il peut être soumis au choix de l'investisseur :
 - a) au tribunal compétent de la Partie Contractante partie au différend ; ou
 - b) à l'issue d'un préavis de 180 jours, à un tribunal d'arbitrage *ad hoc* mis en place conformément aux règles d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International (CNUDCI) ; ou
 - c) à l'issue d'un préavis de 180 jours, à l'arbitrage du Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI) créé par la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats, signée à Washington le 18 mars 1965 ou
 - d) à l'issue d'un préavis de 180 jours, à un tribunal arbitral établi sous l'égide de tout autre règlement ou institution d'arbitrage choisi par les parties en litige.

5. Si l'investisseur impliqué dans le différend est une personne physique possédant la double nationalité française et colombienne, seul un tribunal national tel que défini au paragraphe 4 *a*) peut connaître du différend.
6. Le choix de l'une ou l'autre des procédures prévues au paragraphe 4 est définitif.
7. Le préavis visé au paragraphe 4 *b*, *c* et *d* doit faire l'objet d'une notification écrite adressée par l'investisseur à la Partie Contractante destinataire de l'investissement précisant son intention de soumettre le différend à l'arbitrage, désigné sous le terme notification d'intention. Cette notification d'intention doit préciser le nom et l'adresse de l'investisseur et indiquer de manière détaillée les faits et points de droit évoqués ainsi qu'un montant approximatif des dommages et intérêts réclamés et toute autre forme de réparation sollicitée.
8. Chaque Partie Contractante consent à titre préalable et irrévocable à ce que tout différend relatif aux investissements soit soumis à l'une des procédures d'arbitrage visée aux paragraphes 4 *b*, *c* et *d*.
9. Les sentences arbitrales sont définitives et obligatoires pour les parties au différend.
10. L'investisseur ne peut présenter de demande d'arbitrage si plus de quatre années se sont écoulées à partir de la date à laquelle l'investisseur a eu connaissance de la violation présumée du présent Accord.

4. Σχολιασμός

Στο πλαίσιο εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας επέλεξα να ασχοληθώ με την μετάφραση και τον σχολιασμό ενός γαλλικού νομοσχεδίου, το οποίο ενσωματώνει μία διεθνή συμφωνία. Πιο συγκεκριμένα, το θέμα της πτυχιακής μου φέρει τον τίτλο «Μετάφραση και Σχολιασμός της Συμφωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας σχετικά με το ζήτημα των επενδύσεων». Ένας τίτλος που αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό το ενδιαφέρον μου για την μετέπειτα ενασχόληση μου με νομικά και διεθνή ζητήματα.

Έχοντας επιλέξει, λοιπόν, το προς μετάφραση κείμενο της πτυχιακής ξεκίνησε η ενασχόλησή μου με την μεταφραστική διαδικασία. Πρώτα απ' όλα, έγινε μία πρώτη ανάγνωση κατά την οποία προσπάθησα να κατανοήσω το περιεχόμενο του κειμένου-πηγή, δηλαδή του νομοσχεδίου. Στη συνέχεια, ακολούθησε και μία δεύτερη ανάγνωση, η οποία συνοδεύτηκε από τον εντοπισμό ορισμένων δύσκολων ως προς την κατανόησή τους λέξεων ή φράσεων, καθώς αποτελούσαν εμπόδιο στην απόκτηση μίας πιο ξεκάθαρης εικόνας του κειμένου-πηγή. Μετά την ολοκλήρωση του πρώτου βήματος της μεταφραστικής διαδικασίας ξεκίνησε η μετάφραση του νομοσχεδίου. Κατά τη διάρκεια της μετάφρασης υπήρξαν κάποια μεταφραστικά προβλήματα, τα οποία θα αναλυθούν παρακάτω. Είναι σημαντικό να τονιστεί, όμως ότι η πρόσβαση σε πολύτιμες πηγές βοήθησε σε μεγάλο βαθμό στην επίλυσή τους. Πρόκειται για τη χρήση των λεξικών, έντυπων και ηλεκτρονικών, δίγλωσσων και μονόγλωσσων, γενικού και ειδικού περιεχομένου, τις βάσεις δεδομένων ορολογίας και τα παράλληλα κείμενα που κάθε μεταφραστής οφείλει να συμβουλευέται.

Κάνοντας μία εκτενέστερη αναφορά στο νομοσχέδιο θα ήθελα να πω ότι πρόκειται για ένα κείμενο-πηγή που έχει ως στόχο την πληροφόρηση του αναγνωστικού κοινού σχετικά με τη συμφωνία που επικυρώθηκε το 2016 μεταξύ των Κυβερνήσεων της Γαλλικής Δημοκρατίας και της Κολομβίας σχετικά με το ζήτημα της προώθησης, αλλά και της προστασίας των επενδύσεων αυτών των δύο κρατών. Πρόκειται για μία συμφωνία της οποίας το περιεχόμενο αποβλέπει στη διασφάλιση των συμφερόντων και των δύο Συμβαλλόμενων Μερών της, καθώς και στη δίκαιη και ισόνομη μεταχείριση του ενός στην επικράτεια του άλλου. Ο στόχος των δύο Συμβαλλόμενων Μερών της παρούσας συμφωνίας δεν αποσκοπεί μόνο στο κέρδος των επενδυτών

τους αλλά και στη δημιουργία ενός ασφαλούς πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας. Με άλλα λόγια, οι όροι της συμφωνίας αποδεικνύουν την υπευθυνότητα τόσο της Γαλλίας όσο και της Κολομβίας σχετικά με την προστασία των επενδυτών και των επενδύσεών τους, καθώς και της αποζημίωσής τους σε περίπτωση ζημίας.

Έχοντας κατανοήσει σε ικανοποιητικό βαθμό το περιεχόμενο του κειμένου-πηγή και γνωρίζοντας ότι πρόκειται για νομοσχέδιο ήταν εύκολο να καταλάβω ότι ανήκει στην κατηγορία των νομικών κειμένων. Μία κατηγορία κειμένων, των οποίων η μετάφραση και η αξιολόγηση έχει σύνθετη υφή (Βλαχόπουλος, 2010). Μιλώντας για νομικό κείμενο πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας ότι πρόκειται για μία επικοινωνιακή πράξη που είναι τόσο γραπτή όσο και προφορική. Από την μία πλευρά, λοιπόν, έχουμε την γραπτή, δηλαδή τους γραπτούς νόμους ή τις συμβάσεις. Από την άλλη πλευρά έχουμε την προφορική, δηλαδή τους άγραφους νόμους, τις καταθέσεις μαρτύρων ή τις αγορεύσεις. Γενικότερα κάθε κείμενο, το οποίο παράγεται από πρόσωπα που σχετίζονται με τον τομέα των νομικών κανόνων, όπως δικαστές ή δικηγόροι, θεωρείται νομικό κείμενο.

Ακόμη, πρέπει να προστεθεί εδώ ότι τα νομικά κείμενα ανήκουν σε μία άλλη κατηγορία, τα λεγόμενα εξειδικευμένα κείμενα, καθώς είναι ολοφάνερο ότι η γλώσσα τους είναι ειδική.⁽¹⁾ Πιο συγκεκριμένα και όπως αναφέρουν οι Βαλεοντής και Π. Γ. Κριμπάς, ειδική είναι η γλώσσα που χρησιμοποιείται σε ένα θεματικό πεδίο, η οποία περιλαμβάνει ένα υποσύνολο της γενικής γλώσσας και χαρακτηρίζεται από τη χρήση ίδιων γλωσσικών μέσων έκφρασης, το βασικότερο από τα οποία είναι η ορολογία του θεματικού πεδίου: δηλαδή το σύνολο των όρων με τους οποίους παριστάνονται (κατασημαίνονται) όλες οι έννοιες, οι μονάδες γνώσης, του θεματικού πεδίου (Βαλεοντής & Κριμπάς, 2014).

Με άλλα λόγια, στα νομικά κείμενα κυριαρχεί η ειδική γλώσσα. Πέραν αυτού του χαρακτηριστικού όμως η ακρίβεια και η σαφήνεια του λεξιλογικού τους πλούτου είναι αυτή που τα ξεχωρίζει κατά κύριο λόγο από άλλες κατηγορίες κειμένων. Φυσικά, αυτή η ακρίβεια του λεξιλογίου αντικατοπτρίζεται μέσα από την νομική ορολογία, η οποία θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό και δυσνόητο χαρακτηριστικό των νομικών κειμένων. Βάσει αυτού του χαρακτηριστικού λοιπόν, οι Alcaraz και Hughes (2002: 154-162) βρίσκουν την ευκαιρία να αναφέρουν δύο κατηγορίες νομικών όρων: τους αμιγώς τεχνικούς όρους και τους ημιτεχνικούς

όρους, δηλαδή όρους που έχουν λάβει μία (ή περισσότερες) σημασίες στην καθημερινή γλώσσα και μία διαφορετική σημασία στο πεδίο της νομικής επιστήμης.

Επιπρόσθετα, στη γλώσσα των νομικών κειμένων αντικατοπτρίζεται και η έννομη τάξη κάθε κράτους. Με τον όρο έννομη τάξη εννοούμε το σύνολο των κανόνων δικαίου, οι οποίοι ισχύουν σε ένα δεδομένο κράτος, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Με άλλα λόγια, αποτελεί ένα οργανωμένο «σύστημα δικαίου» που διαθέτει ρυθμιστική ενότητα και πληρότητα.**(2)** Επιπλέον αξίζει να τονιστεί ότι η έννομη τάξη αναπτύσσεται στα πλαίσια κάθε κράτους και είναι αποτέλεσμα των κοινωνικών, ιστορικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών του. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, πριν ξεκινήσει η μεταφραστική διαδικασία, ένας μεταφραστής νομικών κειμένων οφείλει να έχει μελετήσει τόσο τα πολιτισμικά στοιχεία όσο και το δικαιοσύστημα των κρατών που εμπλέκονται στην μετάφρασή του.

Αναφορικά τώρα με την δική μου εργασία οφείλω να πω ότι από την μία πλευρά στο πρωτότυπο κείμενο εμπλέκεται το δικαιοσύστημα τόσο της Γαλλίας όσο και της Κολομβίας και από την άλλη πλευρά το κείμενο-στόχος πρέπει να προσαρμοστεί βάσει του ελληνικού δικαιοσυστήματος. Στο πρωτότυπο κείμενο παρατηρούμε ότι επικυρώνεται μία συμφωνία μεταξύ δύο κρατών που ανήκουν σε διαφορετικές ηπείρους και κατ' επέκταση έχουν διαφορετικό δικαιοσύστημα. Η Γαλλία ως κράτος της Ε.Ε. συγκροτεί και το δίκαιο της Ε.Ε., το οποίο παρέχει δικαιώματα και επιβάλλει υποχρεώσεις όχι μόνο στα κράτη-μέλη αλλά και στους πολίτες της Ένωσης.**(3)** Αντιθέτως, καθήκον της Κολομβίας ως κράτος-μέλος του ΟΗΕ είναι η κωδικοποίηση και η ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου με σκοπό την προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, καθώς και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.**(4)** Όσον αφορά το κείμενο-στόχος είναι σημαντικό να ειπωθεί ότι το ελληνικό δίκαιο ανήκει στο σύστημα του ηπειρωτικού δικαίου και έχει επηρεαστεί κυρίως από το γαλλικό και το γερμανικό δίκαιο. Επομένως, είναι απαραίτητο να επισημανθεί ότι όταν αναφερόμαστε στο δίκαιο ή στα δικαιοσυστήματα κατά την μεταφραστική διαδικασία πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί στις αποφάσεις που θα παίρνουμε.

Σε περίπτωση που δεν δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στην μεταφορά των λέξεων και του νοήματος των νομικών κειμένων από την γλώσσα-πηγή στην γλώσσα-στόχος είναι πολύ πιθανόν να προκύψουν δυσκολίες. Αυτές οι δυσκολίες οφείλονται

σύμφωνα με τον Βλαχόπουλο (2010: 100-103) σε ασυμβατότητες μεταξύ των εννόμων τάξεων, άρα και μεταξύ των νομικών γλωσσών. Με βάση τη θεωρία του κ. Βλαχόπουλου λοιπόν, οι ασυμβατότητες διακρίνονται σε πραγματολογικές, μορφικές και σημασιολογικές.

Πιο συγκεκριμένα:

- Η πρώτη κατηγορία ασυμβατοτήτων, δηλαδή οι πραγματολογικές ασυμβατότητες που εντοπίζονται στο λεξιλόγιο, συνιστά τη σημαντικότερη πηγή δυσκολιών. Σε αυτή την κατηγορία ανήκει και η ορολογία, η οποία συνδέεται με ορισμένη έννομη τάξη που διαμορφώθηκε μέσα στο ιστορικό προτσές, με συνέπεια να διαφέρει λιγότερο ή περισσότερο από τις υπόλοιπες έννομες τάξεις.
- Η δεύτερη κατηγορία ασυμβατοτήτων απαρτίζεται από τις μορφικές ασυμβατότητες στις οποίες συγκαταλέγονται εκείνες που σχετίζονται με τη σύνταξη και τα κειμενικά χαρακτηριστικά ενός νομικού κειμένου σε κάποιο δίκαιο. Η ασυμβατότητα στην αρίθμηση των ενοτήτων ενός νομικού κειμένου, η διαφορετική διάταξη των πληροφοριών στα προς μετάφραση κείμενα και η χρήση τυπογραφικών τεχνικών συνιστούν ιδιαίτερα σημαντικές μορφικές ασυμβατότητες.
- Η τρίτη και τελευταία κατηγορία είναι οι σημασιολογικές ασυμβατότητες, οι οποίες δεν σχετίζονται μόνο με την ορολογία, αλλά και με το λεξιλογικό υλικό που υποστηρίζει την ορολογία ή με αυτό, το οποίο εμφανίζεται στα νομικά κείμενα χωρίς όμως νομικές παραδηλώσεις.

Για να διαχειριστεί κανείς αυτές τις ασυμβατότητες πρέπει να έχει πολύ καλή γνώση των δύο νομικών συστημάτων, καθώς και αρκετά καλή αντίληψη του συγκριτικού δικαίου κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Κάποιες φορές οι έννοιες μπορεί να φαίνονται ίδιες σε επιφανειακό επίπεδο, αλλά αν τις εξετάσει ο μεταφραστής από την οπτική του συγκριτικού δικαίου και αρχίσει να τις μελετά σε βάθος, αντιλαμβάνεται ότι τελικά τα φαινόμενα απατούν και δεν υπάρχει ισοδυναμία, γιατί η έννοια σε κάθε νομικό σύστημα είναι ελαφρώς διαφορετική. Όμως, η σύγκριση των δικαιϊκών

συστημάτων βοηθάει στη διαδικασία της μετάφρασης, καθώς απεγκλωβίζει τον μεταφραστή, ο οποίος χάνεται στην προσπάθειά του να βρει απλές ισοδυναμίες όρων, ιδεών ή εννοιών που αρκετές φορές δεν υπάρχουν μεταξύ του κειμένου-πηγή και του κειμένου-στόχος. Ακριβώς, επειδή δεν υπάρχουν πάντα αυτές οι ισοδυναμίες κάθε νομικός μεταφραστής πρέπει να μπορεί να διακρίνει τα διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία των κρατών που σχετίζονται με την νομική μετάφρασή του. Προκειμένου να οδηγηθεί στη δημιουργία μίας καλής νομικής μετάφρασης, πρέπει να ενημερώνεται όσο το δυνατόν περισσότερο γίνεται για τη νομοθεσία και τις αλλαγές που συμβαίνουν τόσο στη δική του όσο και σε άλλες χώρες. Ειδικότερα σε αυτές που σχετίζονται με τις νομικές μεταφράσεις του.

Μετά από αυτή την εκτενέστατη ανάλυση των χαρακτηριστικών των νομικών κειμένων, των ασυμβατοτήτων που μπορεί να εντοπιστούν μεταξύ αυτών, καθώς επίσης και των προτεινόμενων λύσεων για την αποφυγή τους σύμφωνα με τον κ. Βλαχόπουλο, μπορούμε να κατανοήσουμε λίγο καλύτερα την πολυπλοκότητά αυτής της κατηγορίας. Όμως, τίποτα δεν τελειώνει σε αυτό το σημείο. Δεν τελειώνει, γιατί ο τομέας της μετάφρασης απαρτίζεται από μία πληθώρα μεταφραστικών θεωριών. Μεταξύ αυτών βρίσκεται και η θεωρία της μεταφράστριας Nord, η οποία αφορά ένα πιο ευρύ φάσμα κειμένων και δεν περιορίζεται μόνο στα νομικά κείμενα. Σύμφωνα με τη δική της θεωρία τα μεταφραστικά προβλήματα, τα οποία μπορεί να προκύψουν κατά τη μεταφραστική διαδικασία, διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες. Σε πραγματολογικά, πολιτισμικά, γλωσσικά ή ιδιάζοντα προβλήματα (Nord, 2014).

Αναλυτικότερα:

- Τα πραγματολογικά μεταφραστικά προβλήματα ανακύπτουν από τις διαφορές των περιστάσεων και μπορούν να εντοπιστούν με τη σύγκριση των εξωκειμενικών παραγόντων (πομπός, δέκτης, μέσο, χρόνος, χώρος, κίνητρο, κειμενική λειτουργία).
- Τα πολιτισμικά μεταφραστικά προβλήματα απορρέουν από τις διαφορές στις νόρμες και τις συμβάσεις που διέπουν τη λεκτική και τη μη λεκτική συμπεριφορά στους δύο εμπλεκόμενους κατά τη μετάφραση πολιτισμούς.

- Τα γλωσσικά μεταφραστικά προβλήματα μπορούν επίσης να προκύψουν από δομικές διαφορές στο λεξιλόγιο, τη σύνταξη και τα υπερτεμαχιακά στοιχεία των δύο γλωσσών.
- Τέλος, κάποια μεταφραστικά προβλήματα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με ένα συγκεκριμένο κείμενο-πηγή, όπως συμβαίνει με ορισμένα σχήματα λόγου, νεολογισμούς και λογοπαίγνια.

Έχοντας μελετήσει σε βάθος τις παραπάνω θεωρίες και προσπαθώντας να τις κατανοήσω στο μέγιστο βαθμό, θα ήθελα τώρα να αναφερθώ στα προβλήματα που αντιμετώπισα στη δική μου εργασία, η οποία αφορούσε τη μετάφραση ενός γαλλικού νομοσχεδίου. Αρχικά ήρθα αντιμέτωπη με ορισμένα πραγματολογικά προβλήματα, τα οποία θεωρούνται από τα σημαντικότερα των νομικών κειμένων. Στην προκειμένη περίπτωση αυτή η κατηγορία προβλημάτων αφορά τις ασυμβατότητες της ορολογίας είτε λόγω των πολλαπλών αποδόσεων είτε λόγω των διαφορετικών εννόμων τάξεων. Στη συνέχεια, υπήρξαν διάφορα γλωσσικά προβλήματα, δηλαδή ορισμένες μορφικές ασυμβατότητες ως προς τη σύνταξη του κειμένου και τις διαφορές των κειμενικών χαρακτηριστικών μεταξύ του ελληνικού και του γαλλικού νομοσχεδίου. Μετά από αυτή την σύντομη αναφορά των μεταφραστικών προβλημάτων της εργασίας μου, νομίζω ότι ήρθε η στιγμή να τα παραθέσω με περισσότερες λεπτομέρειες.

Πιο αναλυτικά, λοιπόν, τα προβλήματα που αντιμετώπισα σε πραγματολογικό πεδίο είναι τα εξής:

- Το πρώτο πρόβλημα έχει να κάνει με τον αύξοντα αριθμό του γαλλικού νομοσχεδίου τον οποίο λαμβάνει το νομοσχέδιο με την κατάθεσή του στο Προεδρείο. Στο γαλλικό κείμενο-πηγή η ο αύξων αριθμός αποδίδεται ως «N° 3745». Κάνοντας μία εκτενή έρευνα βρήκα ορισμένες πιθανές αποδόσεις του αύξοντα αριθμού στην ελληνική γλώσσα. Μία πρώτη σκέψη ήταν να αποδοθεί στα ελληνικά ως «ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3745/ 2016» ή «Αριθ. 3745/ 2016». Συνεχίζοντας, όμως την έρευνα μου συνειδητοποίησα ότι η απόδοσή του ως «ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 3745/ 2016» θα ήταν λάθος, καθώς δεν επρόκειτο για κάποιον νόμο. Έτσι, κάνοντας μία σύγκριση μεταξύ των παράλληλων κειμένων που βρήκα κατά την έρευνα μου κατέληξα στο ότι η πιο έγκυρη ελληνική απόδοση φέρει την μορφή «Αριθ. 3745/ 2016». (5)

- Το δεύτερο πρόβλημα προκλήθηκε κατά την μετάφραση των αρκτικόλεξων από την γαλλική στην ελληνική γλώσσα. Ορισμένοι γαλλικοί όροι μπορούσαν να αποδοθούν στα ελληνικά, αλλά τα αρκτικόλεξά τους στα αγγλικά. Ειδικότερα, ο γαλλικός όρος «Accord sur les aspects des droits de propriété intellectuelle qui touchent au commerce (ADPIC)» στα ελληνικά αποδίδεται ως «Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS)». Στη συνέχεια, ο γαλλικός όρος «Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International (CNUDCI)» αποδίδεται στην ελληνική γλώσσα ως «Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL)». Επιπλέον, ο γαλλικός όρος «Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI)» αποδίδεται στα ελληνικά ως «Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών (ICSID)». Επομένως, μπορούμε να διακρίνουμε ότι και στις τρεις περιπτώσεις τα αρκτικόλεξα έχουν αποδοθεί στα αγγλικά. Αυτό φυσικά προέκυψε από την αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων ορολογίας, καθώς και σε παράλληλα κείμενα βάσει των οποίων οι συγκεκριμένοι όροι εμφανιζόταν στα ελληνικά ενώ τα αρκτικόλεξά τους στα αγγλικά.
- Το τρίτο πρόβλημα αφορά τη «σύγχυση» που προκλήθηκε κατά τη μεταφραστική διαδικασία λόγω των γαλλικών όρων «litige» και «différend», οι οποίοι εμφανίζονται με διάφορες συμφράσεις στο πρωτότυπο κείμενο με αποτέλεσμα να αλλάζει το νόημα τους. Πρόκειται, λοιπόν, για δύο όρους που ανήκουν στην βασική ορολογία της Δικονομίας, ωστόσο με μία πρώτη ματιά μου ήταν δύσκολο να τους κατανοήσω. Ξεκινώντας με τον γαλλικό όρο «litige» πρέπει να αναφέρω ότι στα ελληνικά αποδίδεται ως «διαφορά (νομική)» ή «δίκη». Συνεχίζοντας τη μετάφρασή μου βλέπω ότι στην περίπτωση της γαλλικής πρότασης «qui a émis les actes administratifs en cause dans le litige»**(6)** η ορθότερη ελληνική μετάφραση φαίνεται να είναι «η οποία υποβάλλει τις εν λόγω διοικητικές διαφορές», ενώ παρακάτω η γαλλική σύμφραση «des parties en litige» αποδίδεται εγκυρότερα με τον ελληνικό όρο «διάδικοι». Όσον αφορά τον γαλλικό όρο «différend» αρχικά οφείλω να πω ότι στην ελληνική γλώσσα αποδίδεται επίσης, ως «διαφορά (νομική)». Στη συνέχεια, έχοντας συναντήσει την γαλλική σύμφραση «des parties au différend»**(7)** και έπειτα από μία αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων ορολογίας κατέληξα και εδώ στην ελληνική απόδοση «διάδικοι». Επομένως, σε κάποιες προτάσεις του γαλλικού νομοσχεδίου, ο όρος «différend»

άλλοτε εμφανίζεται με την μία και άλλοτε με την άλλη σημασία. Για παράδειγμα, η γαλλική πρόταση «peut être soumis tribunal compétent de la Partie Contractante partie au différend»⁽⁸⁾ είναι ορθότερη στα ελληνικά ως «μπορεί να υποβληθεί στο αρμόδιο δικαστήριο του Συμβαλλόμενου Μέρους που μετέχει στη διαφορά». Αντιθέτως, η γαλλική πρόταση «Les sentences arbitrales sont définitives et obligatoires pour les parties au différend.» μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα ως «Οι διαιτητικές αποφάσεις είναι οριστικές και δεσμευτικές για τους διάδικους.» Εύκολα, λοιπόν, αντιλαμβάνεται κανείς ότι τα νομικά κείμενα παρόλο που διακατέχονται από σαφήνεια και ακρίβεια δεν σταματούν να εμφανίζουν πολυλεκτικούς όρους.

Επιπρόσθετα, συχνές είναι οι μορφικές ασυμβατότητες, οι οποίες απαντώνται στη σύνταξη και τα κειμενικά χαρακτηριστικά.

- Για παράδειγμα, στο πρωτότυπο κείμενο μόνο το πρώτο άρθρο, βάσει της μορφής που υιοθετείται από τα γαλλικά νομοσχέδια, αποδίδεται ως «Article 1er», δηλαδή με τακτικό αριθμητικό. Παρόλα αυτά στην ελληνική γλώσσα η αρίθμηση των άρθρων γίνεται χρησιμοποιώντας τα απόλυτα αριθμητικά και γι' αυτό προτιμάται η απόδοση «Άρθρο 1».
- Επιπλέον, τα γαλλικά νομοσχέδια για την αρίθμηση των παραγράφων και των στοιχείων τους χρησιμοποιούν την μορφή «paragraphe 4 a)», ενώ τα ελληνικά νομοσχέδια αποδίδονται με την μορφή «παράγραφος 4 στοιχείο α)». Ακόμη, στις περιπτώσεις που συναντάται στην γαλλική γλώσσα το «paragraphe 4 b, c et d» στην ελληνική γλώσσα αποδίδεται ως «παράγραφος 4 στοιχεία β), γ) και δ)». Φυσικά κάτι ανάλογο ισχύει και για τα εδάφια ενός νομοσχεδίου. Στην προκειμένη περίπτωση, τα εδάφια του γαλλικού κειμένου-πηγή εμφανίζονται ως «alinéas b et c» αλλά, στο ελληνικό κείμενο-στόχος ονομάζονται «δεύτερο και τρίτο εδάφιο».
- Άλλο ένα μορφολογικό πρόβλημα που αντιμετώπισα κατά την μεταφραστική διαδικασία ήταν ο μακροπερίοδος λόγος, ο οποίος μου δημιούργησε προβλήματα αρχικά στην κατανόηση του νοήματος του κειμένου-πηγή και έπειτα στην μεταφορά του στο κείμενο-στόχος. Το πρόβλημα αυτό συνεπάγεται επίσης, τον σχηματισμό εκτενών παραγραφών, τις οποίες συνάντησα στο πρωτότυπο κείμενο. Ωστόσο, έχοντας κάνει μία ενδελεχή έρευνα σχετικά με τη μορφή των νομικών κειμένων και θέλοντας να αποφύγω την αλλοίωση του νοήματος αλλά και της δομής του κειμένου

αποφάσισα να μην αλλάξω τίποτα κατά κύριο λόγο και να διατηρήσω την ιδιαιτερότητα των κειμένων αυτής της κατηγορίας.

Στην εκπόνηση της εργασίας, σημαντικό συντελεστή αποτέλεσε το ύφος του κειμένου. Το νομικό ύφος έχει συγκεκριμένο βάρος σε αυτά τα κείμενα. Αν και στο γαλλικό κείμενο-πηγή επικρατεί ο μακροπερίοδος λόγος, δεν χάνεται κατά την μεταφραστική διαδικασία η σαφήνεια που το χαρακτηρίζει. Για όλους αυτούς τους λόγους αλλά και λόγω του ότι το λεξιλόγιο και το ύφος αλληλοσυνδέονται, κατέληξα στο να κρατήσω το ύφος του πρωτοτύπου και στο μετάφρασμα.

Σε γενικές γραμμές, το μετάφρασμα πρέπει να είναι αποδεκτό για τον παραλήπτη, να ανταποκρίνεται δηλαδή στις προσδοκίες του. Για να επιτευχθεί αυτό, χρειάστηκε να ανατρέξω στα νομικά συστήματα που εμπλέκονται στο πρωτότυπο και στο μετάφρασμα, ώστε να εξακριβώσω τις πληροφορίες που συγκέντρωσα. Γενικότερα, είναι απαραίτητη η γνώση του αντίστοιχου πολιτισμού του κειμένου-στόχος σε οποιαδήποτε μετάφραση, πόσο μάλλον στην νομική. Βέβαια, οφείλω να επισημάνω ότι δεν ήταν αρκετή ούτε μόνο η γνώση του πολιτισμού ή του νομικού συστήματος ούτε μόνο τα λεξικά των νομικών όρων. Αντιθέτως, η κριτική σκέψη και η δημιουργικότητα εντός των επιτρεπόμενων ορίων σε συνδυασμό με όλα αυτά τα μέσα θεωρώ ότι ήταν η πυξίδα μου κατά την διαδικασία της μετάφρασης.

Εν κατακλείδι, η εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας αποτέλεσε για εμένα μία σημαντική δοκιμασία πάνω στη νομική μετάφραση, αλλά και μία πρόκληση για να χρησιμοποιήσω με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλες τις μέχρι τώρα γνώσεις μου. Μία ακόμη ευκαιρία που μου δόθηκε, ώστε να φέρω εις πέρας την τελευταία ακαδημαϊκή μου δραστηριότητα στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας. Οι εμπειρίες και οι γνώσεις που αποκόμισα ήταν εποικοδομητικές και σίγουρα θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στην μετέπειτα πορεία μου τόσο στον χώρο της νομικής μετάφρασης όσο και στην ενασχόλησή μου με διεθνή ζητήματα.

Παραπομπές σχολιασμού

(1) <http://jurtrans.com/el/tag/%ce%bd%ce%bf%ce%bc%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%ce%b3%ce%bb%cf%8e%cf%83%cf%83%ce%b1/>

(2) <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/3098.pdf>

(3) <https://op.europa.eu/webpub/com/abc-of-eu-law/el/#chap6>

(4)
<https://unric.org/el/%CF%84%CE%B1-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1-%CE%AD%CE%B8%CE%BD%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%AC/>

(5)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992R2223&from=en>

(6)
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=OJ:JOP_1966_170_3013_007&from=EN

(7)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A21973A0518%2801%29>

(8) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX:21995A0422\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX:21995A0422(02))

5. Γλωσσάρι

ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΟΡΟΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΟΣ
accord	συμφωνία
action	μετοχή
activité économique	οικονομική δραστηριότητα
alinéa	εδάφιο
apport de capital	εισφορά κεφαλαίου
arbitrage	διαιτησία
arbitraire	αυθαιρεσία
article	άρθρο
Article unique	Άρθρο μόνο
Assemblée Nationale	Εθνοσυνέλευση
balance des paiements	ισοζύγιο πληρωμών
bénéfice	κέρδος
bien	αγαθό
bien immeuble	ακίνητο περιουσιακό στοιχείο
bien meuble	κινητό περιουσιακό στοιχείο
brevet d'invention	δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
capital investi	επενδυμένο κεφάλαιο
cautionnement	εγγύηση
Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI)	Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών (ICSID)
clause de stabilisation juridique	ρήτρα νομικής σταθεροποίησης
commission des affaires étrangères	Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων
Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International (CNUDCI)	Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL)
commission spéciale	ειδική επιτροπή
compensation pour perte	αποζημίωση για απώλεια
concession	παραχώρηση
constitution	Σύνταγμα
contrat	σύμβαση
créance	αξίωση
crédit	πίστωση
organisation économique régionale	περιφερειακός οικονομικός οργανισμός
décision administrative	διοικητική απόφαση
décision judiciaire	δικαστική απόφαση
décision pénale	ποινική απόφαση
déni de justice	αρνησιδικία
déposant	καταθέτης
détenteur de police	ασφαλισμένος
dette publique	δημόσιο χρέος
différend	διαφορά
disposition	διάταξη

dividende	μέρισμα
droit de garde	δικαίωμα επιμέλειας
droit de l'environnement	περιβαλλοντικό δίκαιο
droit de la santé	υγειονομικό δίκαιο
droit du travail	εργατικό δίκαιο
droit international	διεθνές δίκαιο
droit international coutumier	διεθνές εθιμικό δίκαιο
droit d'auteur	πνευματικό δικαίωμα
droit de propriété commerciale	δικαίωμα εμπορικής ιδιοκτησίας
droit de propriété industrielle	δικαίωμα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
droit de propriété intellectuelle	δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας
droit réel	εμπράγματο δικαίωμα
droit souverain	κυριαρχικό δικαίωμα
emprunt	δάνειο
encouragement d'investissement	προώθηση επένδυσης
engagement	δέσμευση
entreprise multinationale	πολυεθνική επιχείρηση
état	κράτος
exportation de biens et de services	εξαγωγή αγαθών και υπηρεσιών
expropriation	απαλλοτρίωση
faillite	πτώχευση
financement	χρηματοδότηση
fond	κεφάλαιο
fournisseur de services financiers	προμηθευτής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών
garantie	εγγύηση
gouvernement	Κυβέρνηση
hypothèque	υποθήκη
impact économique	οικονομικό αντίκτυπο
importation de biens et de services	εισαγωγή αγαθών και υπηρεσιών
indemnisation	αποζημίωση
insolvabilité	αφερεγγυότητα
intérêt	Τόκος
investissement	επένδυση
investisseur	επενδυτής
juridiction	Δικαιοδοσία
Accord sur les aspects des droits de propriété intellectuelle qui touchent au commerce (ADPIC)	Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS)
exercice de bonne foi	άσκηση της αρχής της καλής πίστης
liquidation totale ou partielle	ολική ή μερική ρευστοποίηση
législation	νομοθεσία
législature	Βουλευτική περίοδος
partie en litige	διάδικος
licence	άδεια
loi	νόμος
maquette industrielle	βιομηχανικό υπόδειγμα

mesure	μέτρο
modalité de versement	όρος της καταβολής
modèle industrielle	βιομηχανικό σχέδιο
modification	τροποποίηση
nationalisation	εθνικοποίηση
nationalité	ιθαγένεια
nom commercial	εμπορική επωνυμία
notification d'intention	εκ προθέσεως γνωστοποίηση
notification du différend	κοινοποίηση της διαφοράς
notification écrite	γραφτή γνωστοποίηση
objectif légitime	νόμιμος στόχος
obligation	υποχρέωση
ordre public	δημόσια τάξη
Organisation de Coopération et de Développement Economiques (OCDE)	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
Organisation mondiale du commerce (OMC)	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ)
organisme de garantie	οργανισμός εγγύησης
Partie Contractante partie au différend	Συμβαλλόμενο Μέρος που μετέχει στη διαφορά
Partie Contractante	Συμβαλλόμενο Μέρος
personne morale	νομικό πρόσωπο
personne physique	φυσικό πρόσωπο
politique publique	δημόσια πολιτική
Premier Ministre	Πρωθυπουργός
Président	Πρόεδρος
prime d'émissions	έκδοση ασφαλίσεων
principe de la régularité	αρχή της κανονικότητας
privilege	προνόμιο
procédé technique	τεχνική διαδικασία
procédure administrative	διοικητική διαδικασία
procédure civile	αστική διαδικασία
procédure pénale	ποινική διαδικασία
produit de la cession	προϊόν εκχώρησης
projet de loi	νομοσχέδιο
protocole	πρωτόκολλο
question fiscale	φορολογικό ζήτημα
réclamation	ένσταση
redevance	οφειλή
règlement	1. κανονισμός, 2. διάταγμα
règle d'arbitrage	κανόνας διαιτησίας
réinvestissement	επανεπένδυση
remboursement	αποπληρωμή
rémunération	αμοιβή
responsabilité sociale des entreprises	εταιρική κοινωνική ευθύνη
restructuration de société	εταιρική αναδιάρθρωση
revenu	εισόδημα

sanction financière	οικονομική κύρωση
savoir-faire	τεχνογνωσία
sécurité	ασφάλεια
Sénat	Γερουσία
siège social	καταστατική έδρα
solvabilité	πιστοληπτική ικανότητα
souveraineté	κυριαρχία
Statuts du Fonds monétaire international	καταστατικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου
survaleur	υπεραξία
système financier	χρηματοπιστωτικό σύστημα
territoire	επικράτεια
traitement juste et équitable	δίκαιη και ισόνομη μεταχείριση
traitement national	εθνική μεταχείριση
traité internationale	διεθνής συνθήκη
transaction commerciale	εμπορική συναλλαγή
transfert de capitaux	μεταφορά κεφαλαίων
transfert formel du titre de confiscation	μεταβίβαση τίτλου δήμευσης
transfert formel du titre de propriété	μεταβίβαση τίτλου ιδιοκτησίας
tribunal compétent	αρμόδιο δικαστήριο
tribunal national	εθνικό δικαστήριο
union douanière	τελωνειακή ένωση
usufruit	επικαρπία
versement	1. πληρωμή, 2. καταβολή
violation	παραβίαση
voie de recours non juridictionnelle	προσφυγή σε εξωδικαστικές λύσεις
zone de libre-échange	ζώνη ελεύθερων συναλλαγών

6. Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

- Βαλεοντής Κωνσταντίνος & Κριμπάς Παναγιώτης (2014). *Νομική γλώσσα, νομική ορολογία: θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη/ Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας.
- Βλαχόπουλος Στέφανος (2010). *Μετάφραση και δημιουργικότητα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Παπαθανασίου Γεωργία. «*Έννομη τάξη*» (εργασία Συνταγματικού Δικαίου). Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών.
- Το αλφάβητο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016). *Ένταξη του δικαίου της Ένωσης στο Συνολικό Σύστημα Δικαίου*. Ανάκτηση από <https://op.europa.eu/webpub/com/abc-of-eu-law/el/>

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Nord Christiane (2014). *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*. Αθήνα: Δίαυλος.

Έντυπα λεξικά

- Κάουφμαν (2004). *Γαλλοελληνικό Λεξικό*. Αθήνα: Librairie Kauffman
- Μπαμπινιώτης Γεώργιος (2008). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας (Μπαμπινιώτης, 2008)
- Fortsakis Théodore (2013). *Λεξικό Νομικών Όρων*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη

Ηλεκτρονικά λεξικά

- Glosbe, <https://glosbe.com/en/el>
- IATE, <https://iate.europa.eu/home>
- Linguee, <https://www.linguee.com/english-greek/translation/french.html>

Διαδικτυακοί τόποι

- Βουλή των Ελλήνων, https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Psifisthenta-Nomoschedia?law_id=0f08cfc1-5c77-48bf-a317-abe901544995
- Ηνωμένα Έθνη, Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης του ΟΗΕ
<https://unric.org/el/%CF%84%CE%B1-%CE%B7%CE%BD%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1-%CE%AD%CE%B8%CE%BD%CE%B7-%CE%BC%CE%B5-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%AC/>
- Assemblée nationale,
[https://www2.assemblee-nationale.fr/documents/liste/\(type\)/projets-loi/\(legis\)/14](https://www2.assemblee-nationale.fr/documents/liste/(type)/projets-loi/(legis)/14)
- Eur Lex, <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>
- European e-justice,
https://e-justice.europa.eu/content_glossaries_and_terminology-119-el.do
- Jurtrans: Νομική Μετάφραση,
<http://jurtrans.com/el/tag/%ce%bd%ce%bf%ce%bc%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%ce%bc%ce%b5%cf%84%ce%ac%cf%86%cf%81%ce%b1%cf%83%ce%b7/>